

EMAUZSKÝ KLÁŠTER (NA SLOVANECH): CENTRUM CÍRKEVNĚSLO- VANSKÉ VZDĚLANOSTI V ČECHÁCH (1347–1419)

VZNIK KLÁŠTERA A JEHO SLOVANSKÉ ZAMĚŘENÍ

Klášter Na Slovanech byl založen listinou českého krále Karla IV. z 21. listopadu 1347. Benediktinští mniši z Chorvatska s sebou přinesli hlaholící psaný misál a breviář přeložený do církevní slovanštiny, mladší vývojové fáze staroslověnštiny.

obr. 1 Model podoby kláštera Na Slovanech ve 14. století

obr. 2 Dnešní podoba kláštera Na Slovanech

KLÁŠTER JAKO SLOVANSKÉ KULTURNÍ CENTRUM 14. STOLETÍ A JEHO STYKY SE ZAHRANIČÍM

Podle úryvku z evangelia o setkání na cestě do Emauz, který se četl v den vysvěcení kostela roku 1372, se začalo říkat klášteru Emauzy. Jména patronů kostela symbolizují prolínání několika tradic: Cyril a Metoděj (cyrilometodějská misie na Velké Moravě v letech 863–885, staroslověnština), sv. Jeroným (světec spojený s Chorvatskem, protože pocházel z oblasti severního Jadranu), sv. Vojtěch (druhý pražský biskup) a sv. Prokop (první opat Sázavského kláštera).

obr. 3 Vyobrazení sv. Jeronýma a sv. Prokopa v iniciálách Remešského evangeliáře

HLAHOICÍ PSÁNO: CÍRKEVNĚSLOVANSKÝ REMEŠSKÝ EVANGELIÁŘ A STAROČESKÁ BIBLE

Součástí kláštera Na Slovanech bylo i skriptorium (písařská dílna), v němž byly mimo jiné psány hlaholící i staročeské texty. To mohlo být i jedním z impulzů ke vzniku českého diakritického (Husova) pravopisu.

Remešský evangeliář

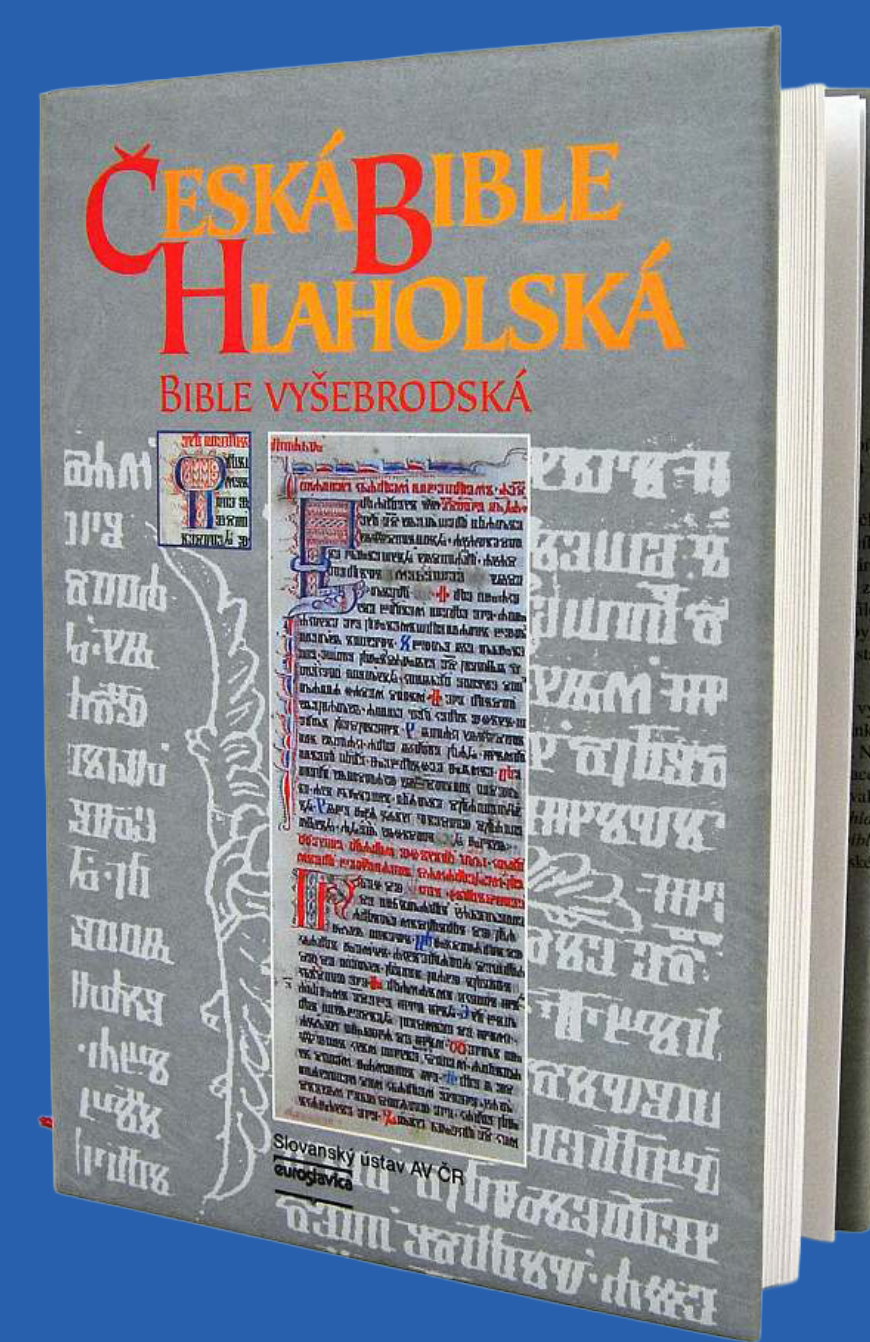
církevněslovanský cyrilicí psaný rukopis z 11. století, roku 1395 byla českými písaři dopsána hlaholská část. Traduje se, že od 15. století na rukopis přísahali při korunovaci francouzští králové.

Česká bible hlaholská

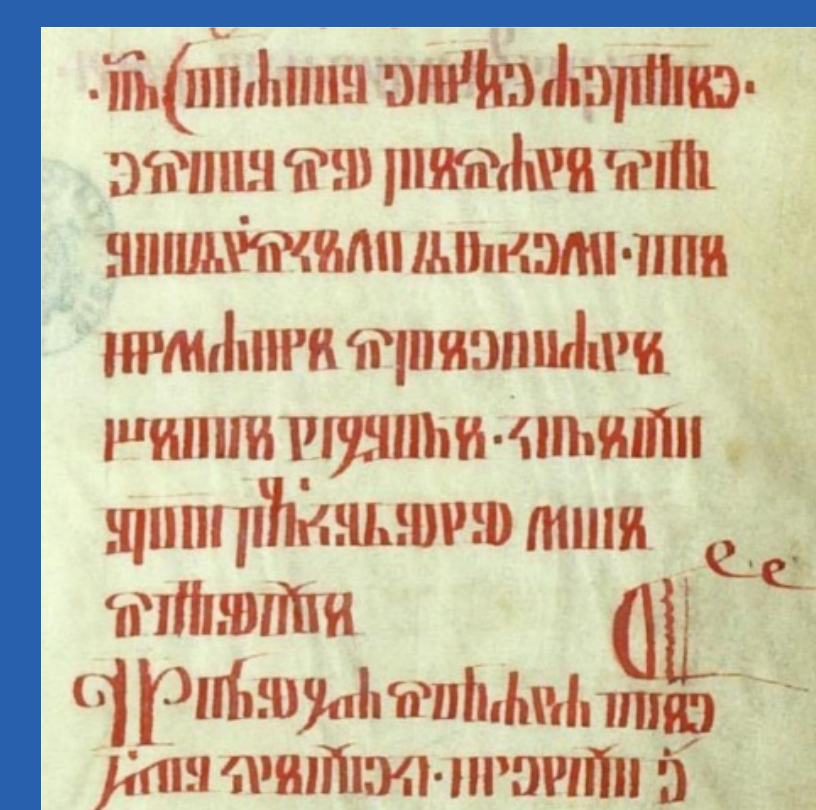
rukopis z počátku 15. století, dochoval se pouze druhý ze tří nebo čtyř původních dílů staročeské Bible psané hranatou hlaholící.

obr. 4 Remešský evangeliář – na levé stránce cyrilský a na pravé stránce hlaholský text

obr. 5 Česká bible hlaholská, Praha 2000 – edici v transliteraci do latinky připravila L. Pacnerová

obr. 6 Část kolofonu zapsaného písařem hlaholské části Remešského evangeliáře (str. 61)